

MRF 2024.107

Planklagenævnets afgørelse af 27. maj 2024, j.nr. 23/04627

Ophævet og hjemvist afslag på dispensation fra lokalplan til opsætning af interaktiv skiltepylon, da hensyn til trafiksikkerheden ikke fandtes at være et planlægningsmæssigt relevant hensyn, da hensyn i forhold til skilte, der kan virke vildledende eller være til ulempe for færdslen, specifik varetages af politiet i medfør af færdselslovens § 99, stk. 3.

Sorø Kommune meddelte i marts 2023 afslag på dispensation fra en lokalplan til opsætning af en interaktiv skiltepylon. Kommunen havde vurderet, at det ansøgte var i strid med tre bestemmelser i planen, der regulerede skilteopsætning i planområdet. Afslaget på dispensation var bl.a. begrundet i hensynet til trafiksikkerheden, idet kommunen havde vurderet, at skiltepylonens ansøgte placering kunne føre til u hensigtsmæssige situationer for trafikanter og give anledning til tvivl om, hvor indkørslen til området var. Kommunen havde endvidere begrundet afslaget i, at skiltepylonen burde placeres ved indkørslen til områdets virksomheder, da formålet var at gøre opmærksom på flere af områdets virksomheder og ikke kun én. Afgørelsen blev påklaget af ansøger, der navnlig anførte, at det ansøgte var umiddelbart tilladt, da lokalplanen efter dens ordlyd alene regulerede skilte og ikke pyloner, og at planloven ikke tilsigter at regulere trafiksikkerheden. Planklagenævnet fandt, at det ansøgte krævede dispensation fra to af lokalplanens bestemmelser, og konstaterede, at afslaget

på dispensation bl.a. var begrundet i hensyn til trafiksikkerheden. Nævnet bemærkede, at hensyn til trafiksikkerheden under visse omstændigheder kan udgøre et planlægningsmæssigt relevant hensyn, som kan inddrages i afgørelser efter planloven. Et enstemmig nævn fandt imidlertid, at det ikke i den konkrete situation var planlægningsmæssigt relevant at lægge vægt på hensynet til trafiksikkerheden, idet dette hensyn i forhold til skilte, der kan virke vildledende eller være til ulempe for færdslen, specifik varetages af politiet i medfør af færdselslovens § 99, stk. 3. Selvom kommunen også havde begrundet afslaget med planlægningsmæssigt relevante hensyn til, at skiltepylonen burde placeres ved indkørslen til området, kunne det ikke udelukkes, at afgørelsen havde fået et andet resultat, såfremt kommunen havde undladt at inddrage hensynet til trafiksikkerheden. Afgørelsen led derfor af en væsentlig retlig mangel, hvorfor nævnet ophævede og hjemviste sagen til fornyet behandling i kommunen.

Kommentar: Afgørelsen er en god illustration af, hvordan de forvaltningsretlige specialitetsprincipper finder anvendelse på planlovens område. Som det fremgår, betyder afgørelsen ikke, at hensyn til trafiksikkerhed altid vil være et ulovligt hensyn efter planloven, men afgørelsen viser, at når bestemte aktiviteter er reguleret mere specifikt i en anden lov (her færdselslovens § 99, stk. 3), kan kommunen ikke via lokalplan træffe afgørelse om det samme forhold. Afgørelsen er i øvrigt kommenteret af Planklagenævnet i PKNO nr. 43.

Afgørelse i klagesag om Sorø Kommunes afslag på dispensation fra lokalplan til opsætning af en skiltepylon på [A1], Sorø

Sag: 23/04627

Dato: 27. maj 2024

Sorø Kommune gav den 21. marts 2023 afslag på dispensation fra lokalplan SK 52, Center- og erhvervsområde ved Norgesvej, til opsætning af en interaktiv skiltepylon på ejendommen [A1], 4180 Sorø.

Ansøgeren har klaget over afgørelsen.

I denne afgørelse har Planklagenævnet behandlet følgende spørgsmål:

- Om forholdet er umiddelbart tilladt efter lokalplanen, jf. planlovens § 18, eller kræver dispensation fra lokalplanens §§ 8.15 og 8.16.
- Om kommunens skønsmæssige vurdering er baseret på planlægningsmæssigt relevante hensyn.

Planklagenævnet har ikke behandlet det øvrige klagepunkt i sagen.

Planklagenævnet ophæver afgørelsen og hjemviser sagen til fornyet behandling i kommunen. Det betyder, at kommunens afgørelse ikke længere gælder.

1. Sagens oplysninger

1.1. Ejendommen og lokalplanen for området

Klagen vedrører opsætningen af en interaktiv skiltepylon på ejendommen [A1], 4180 Sorø.

Ejendommen er omfattet af [lokalplan SK 52, Center- og erhvervsområde ved Norgesvej.\[1\]](#)

Lokalplanen fastsætter følgende i § 8.9:

Al opsætning af markiser, skilte, skiltebelysning, flagstænger og reklamer kræver Sorø Kommunes forudgående tilladelse.

Lokalplanen fastsætter følgende i § 8.15 om skiltning:

Billboards, klaprammer på facader, gavl- og stilladsreklamer, bannere, elektroniske lystavler, rulleskilte og lignende må ikke sættes op. Den eneste form for bannerskiltning, som kan tillades, er for særlige og meget tidsbegrænsede aktiviteter/lejligheder.

Lokalplanen fastsætter følgende i § 8.16 om skiltning:

Der kan - på den på Kortbilag 1 viste placering og efter kommunens nærmere godkendelse - opsættes en skiltepylon med en højde på maks. 7 m og en bredde på maks. 1,5 m. Pylonen må alene bruges til reklamering for lokalplanområdets butikker og virksomheder.

1.2. Afgørelsen, der er klaget over

Sorø Kommune gav den 21. marts 2023 afslag på dispensation fra §§ 8.15 og 8.16 i lokalplan SK 52, Center- og erhvervsområde ved Norgesvej, til opsætning af en interaktiv skiltepylon på ejendommen [A1], 4180 Sorø.

Det fremgår af afgørelsen, at kommunen har lagt særlig vægt på, at den ansøgte placering ikke er hensigtsmæssig i forhold til trafiksikkerheden, og at placeringen kan føre til uhensigtsmæssige situationer for trafikanter, der kan blive i tvivl om, hvor indkørslen til området er. Kommunen har desuden lagt vægt på, at skiltepylonen bør placeres ved indkørslen til områdets virksomheder, da formålet med en skiltepylon er at gøre opmærksom på flere af områdets virksomheder og ikke kun én.

1.3. Klagen og bemærkningerne hertil

Planklagenævnet har under sagens behandling modtaget de dokumenter vedrørende sagens indhold, der fremgår af Bilag 1 sidst i denne afgørelse.

Planklagenævnet modtog klagen fra kommunen den 14. april 2023.

Klagen og de bemærkninger, der er modtaget i klagesagen, er alene kort gengivet i afgørelsen, men de er indgået i sagsbehandlingen i deres helhed.

2. Planklagenævnets bemærkninger og afgørelse

2.1. Planklagenævnets behandling af sagen

I sagens behandling har følgende medlemmer deltaget: Helle T. Anker (formand), Heidi Bank, Peter Buhl, Henrik Høegh, Ulf Kjellerup, Helle B. Lassen, Jonas V. K. Nielsen, Henrik Stjernholm, Keld K. Sørensen, Flemming Thornæs og Jan Woollhead.

2.2. Planklagenævnets kompetence

Planklagenævnet kan tage stilling til retlige spørgsmål i forbindelse med en kommunes afgørelse efter planloven, jf. lovens § 58, stk. 1, nr. 3.^[2]

Retlige spørgsmål omfatter alle spørgsmål om lovligheden eller gyldigheden af truffne afgørelser, herunder fortolkning eller forståelse af lovbestemmelser samt overholdelse af almindelige forvaltningsretlige grundsætninger.

2.3. Umiddelbart tilladt eller krav om dispensation

2.3.1. Klagen

Det fremgår af klagen, at lokalplanen alene regulerer "skilte" i lokalplanens §§ 8.9-8.15, hvorimod ordet pyloner ikke er nævnt. Desuden fremgår det af klagen, at lokalplanens § 8.16 ikke udtrykker, at der "kun" må opsættes en skiltepylon på den i kortbilag 1 viste placering, idet ordet "kun" er udeladt.

Planklagenævnet har forstået det som en klage over, at skiltepylonen er umiddelbart tilladt efter lokalplanen.

2.3.2. Generelt om umiddelbart tilladt eller krav om dispensation

Bestemmelserne i en lokalplan er bindende over for borgerne, jf. planlovens § 18. Det betyder, at nye forhold, der er i overensstemmelse med lokalplanen, eller som ikke er reguleret af lokalplanen, er umiddelbart tilladte efter planloven. Derimod forudsætter dispositioner, der ikke er i overensstemmelse med lokalplanen, at kommunen kan og vil dispensere fra lokalplanbestemmelserne.

En bestemmelse i en lokalplan kan være formuleret som en dispensationsbestemmelse^[3], som giver mulighed for en konkret fravigelse af

en lokalplanbestemmelse. Bestemmelsen kan være formuleret sådan, at hovedreglen er et forbud, men at kommunen har mulighed for efter en konkret vurdering alligevel at tillade bestemte dispositioner. Bestemmelsen kan også være formuleret som en hovedregel om, at en disposition er umiddelbart tilladt, men med en mulighed for kommunen til efter en konkret vurdering også at tillade andre dispositioner. Kommunens udnyttelse af en dispensationsbestemmelse skal gennemføres ved en dispensationsprocedure efter bestemmelserne i planlovens § 19 og efter bestemmelserne i planlovens § 20 om forudgående naboorientering.

2.3.3. Planklagenævnets vurdering

Lokalplanen fastsætter i § 8.15, at billboards, klappammer på facader, gavl- og stilladsreklamer, bannere, elektroniske lystavler, rulleskilte og lignende ikke må sættes op. Desuden fastsætter lokalplanen i § 8.16, at der på den på Kortbilag 1 viste placering og efter kommunens nærmere godkendelse kan opsættes en skiltepylon med en højde på maks 7 m og en bredde på maks 1,5 m.

Der er ansøgt om opsætning af en interaktiv skiltepylon, som skal reklamere for ansøgerens butik og for andre i området, der måtte ønske en reklameplads.

Planklagenævnet bemærker indledningsvist, at lokalplanens § 8.9 fastsætter, at al opsætning af skilte og reklamer kræver kommunens forudgående tilladelse. Planklagenævnet opfatter bestemmelsen i § 8.9 som en dispensationsbestemmelse. Det betyder, at den ansøgte skiltepylon allerede af denne grund kræver dispensation fra lokalplanen, jf. planlovens § 19.

Kommunen har truffet afgørelse om afslag på dispensation med henvisning til lokalplanens §§ 8.15 og 8.16.

Planklagenævnet finder, at den ansøgte skiltepylon ikke er reguleret af § 8.16, da skiltepylonen ikke ønskes opsat på den placering på kortbilag 1, som

bestemmelsen i § 8.16 henviser til.

Spørgsmålet er herefter, om skiltepylonen er reguleret af § 8.15.

Planklagenævnet finder, at den ansøgte interaktive skiltepylon kan karakteriseres som en elektronisk lystavle i overensstemmelse med lokalplanens § 8.15. Skiltepylonen er derfor i strid med lokalplanens § 8.15 og forholdet kræver således dispensation, jf. planlovens § 19.

Selve afgørelsen om afslag på dispensation er baseret på en skønsmæssig vurdering, der ikke kan efterprøves af Planklagenævnet. Kommunens afgørelse skal imidlertid være i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige regler og retsgrundsætninger, herunder kravet om, at kommunens afgørelse skal være baseret på planlægningsmæssigt relevante hensyn.

2.4. Planlægningsmæssigt relevante hensyn

2.4.1. Klagen

Det fremgår af klagen, at planloven ikke tilsigter at regulere trafiksikkerhed, og at det er politiets opgave i medfør af færdselsloven at regulere i forhold til trafiksikkerhed.

Planklagenævnet har forstået det som en klage over, at kommunen har varetaget usaglige hensyn i forbindelse med afgørelsen om afslag på dispensation.

2.4.2. Generelt om planlægningsmæssigt relevante hensyn

En kommunes skønsmæssige vurdering skal være baseret på saglige og planlægningsmæssigt relevante hensyn.

2.4.3. Planklagenævnets vurdering

Det fremgår af kommunens afgørelse, at afslaget på dispensation bl.a. er begrundet i hensynet til trafiksikkerheden. Kommunen har lagt vægt på, at den ansøgte placering kan medføre u hensigtsmæssige situationer for bilister, idet de kan blive i tvivl om, hvor indkørslen til området er og derfor lave uventede opbremsninger. Kommunens afgørelse er derudover begrundet i, at en skiltepylon med plads til flere skilte bør placeres ved indkørslen til området, da formålet med en skiltepylon er at gøre opmærksom på flere af områdets virksomheder.

Planklagenævnet bemærker, at trafiksikkerhed i visse situationer kan være et planlægningsmæssigt relevant hensyn at inddrage i en afgørelse efter planloven. Et enstemmigt Planklagenævn finder imidlertid i den konkrete sag, at det ikke er planlægningsmæssigt relevant at lægge vægt på hensynet til trafiksikkerhed i kommunens afgørelse efter planlovens § 19 om, hvorvidt skiltet kan tillades. Nævnet lægger herved vægt på, at hensynet til trafiksikkerhed i forhold til skilte, der kan virke vildledende eller være til ulempe for færdslen, er et hensyn, der specifikt varetages af politiet i medfør af færdselslovens § 99, stk. 3, hvorefter politiet kan forlange skilte fjernet, hvis det kan virke vildledende eller være til ulempe for færdslen.[4]

Uanset, at kommunens afgørelse også er begrundet i et planlægningsmæssigt relevant hensyn til, at skiltepylonen bør placeres ved indkørslen til området, så den kan reklamere for flere af områdets virksomheder, kan det efter nævnets opfattelse ikke udelukkes, at afgørelsen i den aktuelle sag havde fået et andet indhold, hvis kommunen ikke havde lagt vægt på hensynet til trafiksikkerheden.

Afgørelsen om afslag på dispensation lider dermed af en væsentlig retlig mangel og er derfor ugyldig.

Spørgsmålet om, hvorvidt kommunen ønsker at give dispensation, er et skønsmæssigt spørgsmål, som Planklagenævnet ikke kan efterprøve.

Da sagen hjemvises til fornyet behandling i kommunen har nævnet ikke taget stilling til klagepunktet om, at afslaget er i strid med lighedsgrundsætningen.

3. Afsluttende bemærkninger

Planklagenævnet ophæver Sorø Kommunes afgørelse af 21. marts 2023 om afslag på dispensation fra §§ 8.15 og 8.16 i lokalplan SK 52, Center- og erhvervsområde ved Norgesvej, til opsætning af en interaktiv skiltepylon på ejendommen [A1], 4180 Sorø, og hjemviser sagen til fornyet behandling i kommunen.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 3 a i lov om Planklagenævnet.

Planklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 3, stk. 3, i lov om Planklagenævnet.^[5] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. § 3, stk. 4, i lov om Planklagenævnet.

[1] Planen kan søges frem på plandata.dk: <http://kort.plandata.dk/searchlist/#/>.

[2] Bekendtgørelse af lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 223 af 1. marts 2024.

[3] Tidligere benævnt "kompetencenorm".

[4] [Planklaget Orienterer \(PKNO\) nr. 3 - trafiksikkerhed er ikke et planlægningsmæssigt relevant hensyn](#). PKNO'en kan ses på afgørelsesportalen på <https://pkn.naevneneshus.dk/>.

[5] Lov nr. 1658 af 20. december 2016 om Planklagenævnet med senere ændringer.

Lovområder:

Planloven, retlig (efter 1. februar 2017)